

Bestemmelsen i udlændingelovens § 9, stk. 4, er imidlertid fakultativ, hvilket betyder, at udlændingemyndighederne kan give tilladelse til familiesammenføring, selv om den herboendes indtægt er utilstrækkelig til at forsørge begge ægtefæller. Efter praksis gives der i en række tilfælde tilladelse til familiesammenføring uden, at den herboende kan dokumentere at kunne forsørge ægtefællen. Indenrigsministeriet har i en vejledning af 30. maj 1994 beskrevet eksempler på, hvornår udlændingemyndighederne kan give opholdstilladelse, selv om det ikke kan antages, at den herboende kan opfylde sin forsørgelsespligt i forhold til sin ægtefælle.

I disse tilfælde vil der som oftest blive søgt om kontanthjælp, så snart ægtefællen kommer her til landet.

I nogle tilfælde vil ægtefællerne være berettiget til hjælp, allerede fordi den herboende - inden familiesammenføringen - var omfattet af betingelserne for hjælp, fx fordi den pågældende er arbejdsløs eller syg. I så fald skal kommunen lave en beregning for ægtefæller, når den udenlandske ægtefælle kommer her til landet, jf. bemærkningerne til § 26. Den nyankomne vil så være forpligtet til at udnytte sine arbejdsmuligheder og tage imod tilbud, der kan medvirke til at forbedre den pågældendes muligheder for at få arbejde, fx tilbud om danskundervisning efter Undervisningsministeriets lovgivning. I disse tilfælde er det således den herboendes forhold, der i sig selv berettiger til hjælp til ægteparret.

I andre tilfælde er den herboende ikke selvstændigt berettiget til hjælp, fx fordi den pågældende er studerende, pensionist eller i fuldtidsarbejde. Hvis der søges om hjælp til den familiesammenførte, må kommunen i disse tilfælde særskilt vurdere, om denne har været ude for ændringer, der kan begrunde, at der ydes hjælp. Har den familiesammenførte opgivet et arbejde i udlandet, vil kravet om ændring i forholdene normalt være opfyldt. Er der ikke tale om indtægtsgivende arbejde, må kommunen vurdere konkret, om den pågældende har opgivet et forsørgelsesgrundlag ved familiesammenføringen. Det, at en person i forbindelse med familiesammenføring går fra at blive forsørgt af fx sine forældre i udlandet til at blive forsørgt af en ægtefælle her i landet, vil normalt ikke være en sådan ændring, at den pågældende vil være berettiget til kontanthjælp efter lovforslaget.

Om beregningen af hjælp til ægtepar, hvor kun den ene er berettiget til kontanthjælp, henvises til bemærkningerne til § 26.

I forhold til betingelserne for at få hjælp er der i øvrigt ikke forskel på danske statsborgere og udlændinge. Der gælder dog særlige regler for udlændinge,

som har behov for vedvarende hjælp til forsørgelse, jf. bemærkningerne til forslaget § 3.

Asylsøgere, som har ret til at være her, indtil der træffes endelig afgørelse om, hvorvidt de kan få opholdstilladelse, er ikke berettiget til hjælp efter § 11, da udgifterne til deres underhold mv. afholdes efter udlændingelovens § 42 a, dvs. af Udlændingestyrelsen. Efter udlændingemyndighedernes praksis opfører retten til støtte efter udlændingelovens § 42 a, hvis asylsøgeren indgår ægteskab med en herboende person. Begrundelsen for denne praksis er, at ægtefæller efter § 2 i lov om ægteskabs retsvirkninger har gensidig forsørgelsespligt, og at det derfor efter indgåelsen af ægteskabet er den herboende ægtefælle, der skal forsørge asylsøgeren.

I dette tilfælde mister asylsøgeren som følge af ægteskabets indgåelse sit hidtidige forsørgelsesgrundlag efter udlændingelovens § 42 a og vil som følge heraf blive selvstændigt berettiget til kontanthjælp. Det er således ikke ægteskabets indgåelse, men den konsekvens, som udlændingemyndighederne tillægger ægteskabet, der udløser retten til kontanthjælp. For at undgå, at ægteskabet giver asylsøgere en væsentlig forøgelse af deres forsørgelsesgrundlag, foreslås det, at hjælpen - så længe asylsagen varer - svarer til, hvad den pågældende ville have kunnet få efter udlændingelovens § 42 a, jf. forslaget § 28.

Børn under 18 år er omfattet af forældrenes forsørgelsesansvar. Et barn under 18 år vil derfor normalt ikke opfylde betingelserne for at få hjælp, fordi forældrene har ansvar for at forsørge barnet, jf. forslaget § 2. Der gælder dog følgende undtagelser:

- Hvis barnet har forsørgelsesansvar over for et barn eller en ægtefælle. I så fald ophører forældrenes ansvar over for det offentlige til at forsørge barnet.
- Uledsagede flygtningebørn. Hvis et uledsaget flygtningebarn ikke har behov for støtte efter de særlige regler om støtte til børn under 18 år i forslaget til lov om social service, kan der i stedet blive tale om at yde hjælp til barnets forsørgelse, fordi det er praktisk umuligt for forældrene at varetage forsørgelsen af børnene. Hvis en eller begge forældre senere tager ophold her i landet, vil hjælpen i stedet blive ydet til forældrene.
- Hvis en ung under 18 år i længere tid har klaret sig selv gennem arbejde, kan kommunen undtagelsesvis yde hjælp, hvis den unge kommer ud for ændringer i sine forhold, fx arbejdsløshed. Kommunen kan som hidtil i stedet anmode om at få forældrene sat i bidrag, jf. forslaget § 95.
- Graviditet. Der kan uanset forældrenes forsørgelsesansvar ydes en datter hjælp til dækning af de